

**Jezdimir Zdravkovic**  
Društvo bihevioralne terapije i prakse Nis

# **Strah i anksioznost kod hroničnih somatskih oboljenja i seksualnost**

Prof. Dr

Jezdimir Zdravković



# LAUMANN I SARADNICI(1999)

- Smatra se ključnom studijom prevalence seksualnih poremećaja kod žena i muškaraca u SAD. Ispitano je 1749 žena i 1444 muškaraca starosti od 18-59 godina
- Rezultati: 43% žena i 31% muškaraca ispoljava neki oblik seksualnih poremećaja kao što su:
  - a. nedostatak želja ili averzije prema seksu
  - b. manjak seksualnog uzbuđenja (frigidnost ili impotencija)
  - c. orgazmički problemi (anorgazmija, rana i zakasnela ejakulacija)
  - d. bolni koitus (dispareunija i vaginizam)
- Zaključak: najzastupljenija “bolest” u Americi (u većoj mjeri nego anksiozna stanja, poremećaji raspoloženja i bolesti zavisnosti)
- Da li studija slučajno koincidira sa pojavom vijagre?

# Mitologija, filogenetsko nasledje i seksualni poremećaji

- Pokušaj udvaranja ružnog i nakaznog Pana boginji lepote Afroditi uz odobravanje Erosa, prikazano na jednoj skulpturi iz prvog veka pre nove ere, je metafora biološkog imperativa odnosa izmedju muškarca i žene. Na prvom mestu je reprodukcija, a potom dolazi sve ostalo.

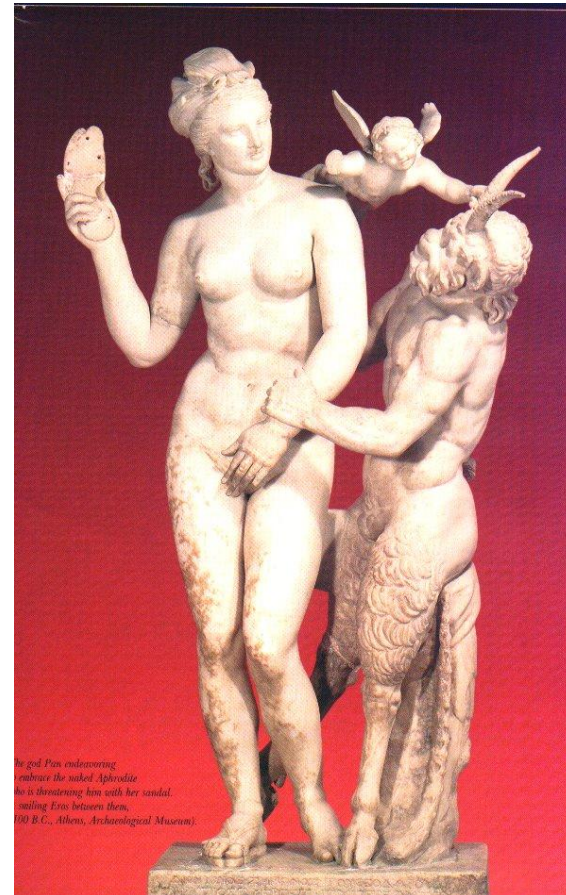






Figure 12.5 Basic adult copulatory posture in monkeys.

- Reprodukcija je primarni princip seksualnosti, "zabava" sekundarni
- Dokazi višestruki.
- Proizilaze iz bitnih razlika seksualnog ponašanja muškaraca i žena
- Društvena i religiozna kontrola. Seksualna revolucija

# Mali test seksualne obaveštenosti (neobaveštenosti)

1. Svakodnevna i “preterana” masturbacija (recimo, preko 10 x na dan) škodi zdravlju?
2. Ne postoji način da se proceni da li žena doživljava ili glumi orgazam?
3. Penis muškarca u erekciji duzine 5 cm. Nije funkcionalan?
4. Vagina u miru je “zjapeći” prostor?
5. Gledanje “tvrdih” pornografskih filmova utiče na razvijanje pervereznih sklonosti kod mladih osoba?
6. Umerena agresivnost muškarca za vreme seksa, inhibiše ženu?



## **“Vijagra instrumentalizacija” ili veštacko prosirenje obima somatskih bolesti koje uzrokuju tzv. organski na racun tzv.psihogenih seksualnih poremećaja**

- Teorijska pretpostavka: odnos 50 prema 50%
- Uzroci psihogenih poremećaja: strah, anksioznost, depresija, bes, agresivnost
- Mehanizam nastanka: uslovljene emocionalne reakcije(traumatsko uslovljavanje) povezivanje seksa i opasnosti (kognitivno učenje). Kažnjavanje u ranom detinjstvu instrumentalnog i konzumatorskog ponašanja
- Uzrokuju: sve oblike seksualnih poremećaja



## Pregled somatskih bolesti koje direktno (vaskularna etiologija ili indirektno (toksičnim uticajima) dovode do seksualnih poremećaja (DSM-IV-1994 TM klasifikacija

1. Neuroloski poremećaji (multipna skleroza, lezije kičmene moždine, neuropatije, lezije temporalnog režnja)
2. Endokrinološki poremećaji (dijabetes mellitus, hipotiroidizam, hiperprolaktinemija, hipogonadizam, oboljenja hipofize, oboljenja nadbubrega)
3. Vaskularni poremećaji i kardiovaskularna oboljenja (upotreba antihipertenziva i beta blokatora)
4. Genitourinarni poremećaji i oboljenja (bolesti testisa, Peronijeva bolest, uretralne infekcije, operacije na prostati, genitalne infekcije, atrofični vaginitis, cystitis, prolaps uterusa, pelvične infekcije)
  - **Uzrokuju: nedostatak želje i bolni koitus kod muškaraca i žena kao i erektilnu disfunkciju (impotenciju)**
  - **Žene su manje osetljive od muškaraca na somatska oboljenja**

# Dijagnostikovanje psihogenih versus organskih seksualnih poremećaja, kojim se izbegava medikalizacija problema

1. Mogućnost postizavanja erekcije masturbacijom
2. Postojanje noćne erekcije (budjenje, opservacije na vešu, prstenovi oko penisa)
3. Erekcija na mestima koja nisu pogodna za koitus

# Lečenje u zavisnosti od uzroka:

- Samo psihoterapija (pre svega KBT)
- Kombinovana psihofarmakološka i psihoterapija
- Hirurška